

Motion till riksdagen 2005/06:Ub258

av Eva Flyborg (fp)

Hörselskadade elevers skolsituation

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en översyn av finansieringen av skolformerna för hörselskadade elever.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att fler hörselskadade elever måste tillförsäkras utbildning i särskilda undervisningsgrupper.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att fastslå hörselskadade elevers rätt till teckenspråksundervisning inom både habiliteringen, förskolan och skolan.

Motivering

Barn och ungdomar med hörselskador är ca 9 000 individer som är registrerade inom landstingens hörselvård och har större eller mindre behov av habiliteringsinsatser. Mer än hälften har en sådan nedsättning att de använder hörapparater och annan teknisk utrustning för att kunna vara delaktiga i kommunikation i hemmet, skolan och samhället i övrigt. En del har sådan hörselnedsättning att de utöver tekniska hjälpmedel i olika situationer behöver teckenspråk.

Teoretiskt kan hörselskadade välja mellan olika skolplaceringar, som integrerade i vanliga klasser, regionala särskilda undervisningsgrupper (hörselklasser) och de fem regionala specialskolorna som finns för döva och hörselskadade. När det gäller förskolan finns de hörselskadade barnen i vanliga förskolor tillsammans med hörande barn och i ett fåtal tätorter finns det särskilda grupper för döva och hörselskadade barn. I grundskolan placeras de flesta hörselskadade i vanliga integrerade klasser. Regionala hörselklasser finns på ett fåtal platser i landet.

Kommunerna har huvudansvaret för alla elevers skolgång oavsett skolform. Staten bistår med resurser till de fem specialskolorna för döva och hörselskadade samt med särskilda utbildningsinsatser när det gäller de regionala

Fel! Okänt namn på

särskilda undervisningsgrupperna. Finansieringsformerna för utbildning av hörselskadade elever är otillfredsställande och väldigt ojämlika i landet.

Hörselskadade elever som har hörapparater har stora svårigheter att klara klasser på 25–30 elever. De blir inte delaktiga i undervisningen, de kan till en del uppfatta lärarens information om han eller hon använder mikrofon, men utestängs från elevernas information och diskussion. Dessa elever drabbas hårt i de kommuner som ej har möjlighet att starta egna särskilda undervisningsgrupper eller om kommuner inte medverkar till eller motsätter sig att eleven får sin utbildning i en regional undervisningsgrupp i annan kommun.

Hörselskadade elevers möjligheter att få optimal utbildning är långt ifrån löst. Det är sällan elevens behov som styr skolform utan det är oftast kommunernas ekonomi. Ett för stort antal elever lämnar skolan utan adekvat utbildning och har därför små om ens några möjligheter att fortsätta sina studier efter gymnasieskolan. Många har också svårigheter att komma in på gymnasiet då de inte har godkända betyg i svenska, engelska och matematik.

Hörselskadade elever som är i behov av teckenspråkig miljö ska enligt riksdagens beslut ha rätt att antas i de regionala specialskolorna för döva och hörselskadade. Trots beslutet upplevs denna skolform inte som självklar för de hörselskadade eleverna. Hörselskadade elever utanför specialskolan har också behov av att i olika kommunikationssituationer, då talad kommunikation inte fungerar, kunna använda teckenspråk. De måste därför även i andra skolformer än specialskolan få undervisning i teckenspråk. Den ideala situationen borde vara att hörselskadade barn och deras familjer inom habiliteringen erbjuds teckenspråksundervisning. Då skulle barnet självt kunna välja undervisningsspråk i förskola och skola.

Situationen idag när det gäller teckenspråk är absurd – föräldrar till hörselskadade barn och barnens syskon kan få teckenspråksundervisning genom särskilda insatser (teckenspråk för syskon, teckenspråk för föräldrar, s.k. Tuff-utbildning) men det finns inga förordningar som reglerar att hörselskadade elever ska kunna få teckenspråksundervisning. Det finns visserligen teckenspråksundervisning i de regionala undervisningsgrupperna men inte i den utsträckning som svarar mot behovet.

Stockholm den 28 september 2005

Eva Flyborg (fp)